Raadsvoorstel

Agendapunt commissie:

Gegevens steller:

Naam:	J. Mauricio
Telefoonnummer:	0625290112
Emailadres:	j.mauricio@valkenswaard.nl

Gegevens agendapunt:

Agenda punt:	
Zaaknummer:	0000524985
Datumraadsvergadering:	12 november 2026
Portefeuillehouder:	J. Drieman

Onderwerp:
Vaststellen Visie op de Valkenswaardse Zomerkermis 2027 tot en met 2032

1. Voorstel:

1. De Visie op de Valkenswaardse Zomerkermis 2027 tot en met 2032 vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het voornemen van het college om in 2027 een onafhankelijke stichting op te (laten) richten voor de gezamenlijke uitvoering van de zomerkermis vanaf 2028.

2. Inleiding:

In 2024 besloot het college te werken aan een nieuwe opzet van de zomerkermis, samen met betrokken partijen. De beoogde vernieuwing in 2025 bleek niet haalbaar: het organiserend vermogen en de voorbereidingstijd waren onvoldoende. Daarna ontstond het idee om de kermis onderdeel te maken van bredere Valkenswaardse Zomerfeesten. Omdat die richting niet alleen de inhoud van de kermis raakt, maar ook de organisatievorm, de verdeling van verantwoordelijkheden en het draagvlak, heeft het college besloten eerst een onafhankelijke visie naar de toekomst van de kermis te laten opstellen. De raad is hierover geïnformeerd met de raadsinformatiebrieven van maart 2025, januari 2026 en juli 2026.

Bureau Respons heeft het onderzoek in 2026 uitgevoerd. Tijdens de beeldvormende raadssessie van 27 augustus 2026 zijn de bevindingen en drie ontwikkelrichtingen zonder voorkeur aan de raad gepresenteerd. Op basis

daarvan en van validatie sessies met belanghebbenden is de visie opgesteld die nu ter vaststelling voorligt.

3. Beoogd effect:

Met deze visie stimuleren we activiteiten en evenementen die bijdragen aan een levendige gemeente voor iedereen, met extra aandacht voor aanbod voor en door jongeren. Een door de raad vastgesteld kader voor de ontwikkeling van de zomerkermis in de periode 2027 tot en met 2032 zorgt ervoor dat de voorbereiding van de editie 2027 en de oprichting van de stichting op basis van een helder mandaat kunnen starten.

4. Argumenten:

1.1 De visie is gebaseerd op een onafhankelijk en breed onderzoek

De visie steunt op vier onderzoekslijnen: een inwonersenquête met 813 respondenten, een enquête onder belanghebbenden, gesprekken met betrokken partijen tussen februari en september 2026 en een vergelijkend onderzoek onder acht kermissen en stadsfestivals in Nederland en België. De raad is tussentijds meegenomen in de bevindingen tijdens de sessie van 27 augustus 2026.

1.2 De visie maakt concreet wat er verandert ten opzichte van nu

Onderstaande tabel uit de visie zet de huidige organisatie van de zomerkermis naast de nieuwe opzet. Daarmee wordt zichtbaar waar de raad met vaststelling van de visie mee instemt. De nieuwe opzet is het beeld vanaf 2028; 2027 is een ingroeijaar waarin de stichting wordt opgericht en de eerste verbeteringen worden doorgevoerd.

Onderdeel	Huidige situatie	Nieuwe opzet
Regie en opdrachtgeverschap	De burgemeester verleent de vergunning en de gemeente ontvangt jaarlijks een afrekening van de kermisorganisator.	Het college is namens de gemeente opdrachtgever en legt opdracht, financiering, prestaties en verantwoordingsafspraken vast.
Verpachting	Uitgevoerd door de kermisorganisator, die de kermis al vele jaren verzorgt.	Het college blijft namens de gemeente verpachter. De kermisorganisator voert de verpachting in opdracht van het college uit.

Onderdeel	Huidige situatie	Nieuwe opzet
Scheiding van belangen	Niet expliciet geregeld.	De partij die adviseert over plaatsing en verpachting exploiteert zelf geen attracties. Bestuursleden van de stichting hebben geen commercieel belang bij de verpachting.
Vergunningen, veiligheid en ruimtelijke inrichting	Vergunningverlening en veiligheid bij de burgemeester, ruimtelijke inrichting bij het college.	Blijft bij de burgemeester en het college.
Financieel inzicht	De gemeente ziet totale opbrengsten en verzamelkosten, zonder detail per standplaats.	De gemeente heeft inzicht in begroting, kosten en opbrengsten, waar mogelijk per standplaats. Dat inzicht gaat vooraf aan investeringen.
Samenstelling van het aanbod	Er wordt niet bewust gestuurd op karakter of samenstelling.	Het college stelt een norm vast voor aantal en samenstelling, met ten minste één grote blikvanger per editie, en stuurt daarop bij de verpachting.
Kermisoppervlak	Niet vastgelegd; jaarlijks onderwerp van afweging.	Terrein afgebakend en minimumoppervlak vastgelegd als ondergrens.
Gezamenlijk concept, naam, huisstijl en aankleding	Bij geen enkele partij belegd.	Belegd bij een onafhankelijke stichting.
Communicatie en marketing	Versnipperd; de kermisorganisator verzorgt een deel van de promotie.	Eén naam en één communicatielijn, verzorgd door de stichting. Partners zetten eigen promotiebudgetten in.

Onderdeel	Huidige situatie	Nieuwe opzet
Horeca en aanvullend programma	Horeca organiseert eigen podia en muziekprogramma's; afstemming met de kermis wordt jaarlijks per initiatief geregeld.	Eén samenhangend programma onder regie van de stichting. Afspraken tussen kermis en horeca liggen meerjarig vast.
Sponsorwerving	Geen gezamenlijke sponsorwerving.	Belegd bij de stichting.
Evaluatie en sturing	Jaarlijkse evaluatie door gemeente en kermisorganisator, zonder vastgestelde normen.	Nulmeting in 2027, daarna jaarlijkse evaluatie aan de hand van vastgestelde normen, vóór de volgende verpachtingsronde.

1.3 De visie bouwt voort op wat werkt en pakt de knelpunten aan

De kermis is stevig verankerd: 85 procent van de respondenten wil dat zij blijft bestaan, 94 procent ervaart geen hinder en 74 procent is tevreden over de Markt als locatie. Tegelijk vindt 62 procent de kermis te klein en krijgen de attracties de laagste waardering van alle onderdelen. Het kermisoppervlak is de afgelopen jaren stapsgewijs afgenomen en is niet vastgelegd. De visie richt zich precies op deze punten: kwaliteit en samenstelling van het aanbod, een vastgelegd oppervlak en meer samenhang met horeca en muziek.

1.4 Een versterkte kermis in het centrum is de best passende richting voor deze periode

Van de drie ontwikkelrichtingen uit de tussenrapportage is gekozen voor richting B, een versterkte kermis in het centrum. Voortzetten van de huidige opzet (A) keert de terugloop van het aanbod niet. Een breed zomerevenement (C) vraagt organisatiekracht, ruimte en financiering die er op dit moment niet zijn. Richting B beantwoordt de meest genoemde wensen en past binnen de huidige ruimte en organisatiekracht. Zij legt bovendien de basis voor een eventuele verbreding na 2032. Bijlage A van de visie bevat de volledige afweging. De financiële gevolgen worden nog in kaart gebracht (zie paragraaf 6).

1.5 De keuze sluit aan bij de Toekomstvisie Valkenswaard 2040

In de Toekomstvisie 2040 horen onze evenementen, naast de natuur en het dorpse, bourgondische karakter, bij de kwaliteiten die Valkenswaard onderscheiden. De toekomstvisie ziet de Markt als ontmoetingsplek en kloppend hart van het centrum. Evenementen gelden daarin als motor voor levendigheid, lokale samenwerking en sociale cohesie. Ook zet de toekomstvisie in op ontmoeting tussen verschillende groepen inwoners, juist omdat die onder druk staat.

De zomerkermis past daar goed bij. Zij is een traditie die generaties verbindt, brengt jong en oud samen op de Markt en wordt door inwoners vooral gewaardeerd om de sfeer en de ontmoeting. Richting B kiest bewust voor het versterken van dit bestaande evenement op de vertrouwde plek, in plaats van iets nieuws ernaast te zetten. Door de samenwerking met horeca, cultuur en lokale makers draagt de kermis bij aan een levendig centrum. Met één naam en gezamenlijke marketing sluit de visie bovendien aan bij de ambitie uit de toekomstvisie om evenementen verder te professionaliseren.

1.6 Het kader geeft houvast, ook voor besluiten die nu nog niet te voorzien zijn

De twaalf regels in hoofdstuk 6 vertalen de strategielijnen naar concrete toetsingsregels voor het uitvoeringsplan, de verpachtingsvoorwaarden, vergunningen en nieuwe programmaonderdelen. Waar belangen schuren, geldt een duidelijke rangorde: betaalbaarheid en fysieke toegankelijkheid staan voorop, en horeca of aanvullend programma gaat niet ten koste van de ruimte voor een volwaardige kermis.

1.7 De rolverdeling is helder en de publieke regie blijft bij het gemeentebestuur
De raad stelt de kaders vast; het college werkt deze uit en voert uit. Het college blijft namens de gemeente verpachter en houdt de regie over de ruimtelijke inrichting. De burgemeester blijft verantwoordelijk voor de vergunningverlening en de veiligheid. De kermisorganisator voert de verpachting in opdracht van het college uit en heeft zelf geen belang bij de attracties die worden geselecteerd. De stichting legt verantwoording af aan het college. Zo blijven advisering, selectie en commercieel belang gescheiden.

1.8 De gefaseerde aanpak maakt verbetering in 2027 haalbaar

2027 is een ingroeijaar met direct uitvoerbare verbeteringen: een gezamenlijke naam en huisstijl, marketing, meerjarige afspraken met de horeca en de afbakening van het kermisterrein. De structurele wijzigingen, zoals het vastleggen van het minimumoppervlak en nieuwe verpachtingsvoorwaarden, gaan in vanaf 2028. Daarmee is de editie van 2027 al zichtbaar beter, zonder dat de zorgvuldigheid in het geding komt.

2.1 Een onafhankelijke stichting vult de ontbrekende schakel

Valkenswaard heeft de partijen in huis voor een sterk zomerevenement, maar de gezamenlijke naam, huisstijl, aankleding, marketing en programmacoördinatie zijn bij geen enkele partij belegd. Een onafhankelijke stichting brengt gemeente, horeca, cultuur en ondernemers samen rond één concept, zonder de uitvoering volledig bij de gemeente of bij één commerciële partij te leggen. Bestuursleden hebben geen commercieel belang bij de verpachting.

2.2 Oprichting in 2027 en uitvoering vanaf 2028 geeft tijd voor een zorgvuldige opbouw

De stichting draait in 2027 mee en neemt haar taken vanaf 2028 over. In 2027 voert de gemeentelijke organisatie deze taken in opdracht van het college uit, samen met de kermisorganisator en de partners.

5. Kanttekeningen:

1.1 De financiële gevolgen zijn nog niet bekend

De visie noemt twee onderdelen van een mogelijke gemeentelijke bijdrage: een jaarlijkse bijdrage voor naam, huisstijl, aankleding en gezamenlijke communicatie en gerichte instrumenten zoals de bekostiging van de stroomvoorziening of het afkopen van een grote blikvanger. De hoogte daarvan is nog niet bekend; daarvoor is eerst inzicht nodig in de kosten en opbrengsten van de kermis, waar mogelijk per standplaats. Het is aannemelijk dat de uitvoering van de visie op termijn extra kosten met zich meebrengt. Gezien de beperkte financiële ruimte in de komende jaren is dekking daarvoor niet vanzelfsprekend. Vaststelling van de visie brengt daarom nog geen financiële verplichtingen met zich mee. Wanneer aanvullende middelen nodig zijn, komt het college met een voorstel naar de raad. Is er geen dekking, dan worden maatregelen gefaseerd of niet uitgevoerd.

1.2 De groei van het aanbod blijft afhankelijk van de markt

Het college stuurt op het oppervlak, de verpachtingsvoorwaarden en de kostenkant van de exploitatie, maar niet rechtstreeks op ritprijzen of op welke exploitanten zich inschrijven. De visie kiest daarom bewust voor kwaliteit boven omvang: schaal is een uitkomst, geen doel.

1.3 De visie stelt eisen aan de verpachting en de kermisorganisator

Standplaatsen op de kermis zijn schaarse rechten: er zijn meer gegadigden dan plaatsen. De visie legt daarom vast dat procedure, voorwaarden en beoordelingscriteria vooraf transparant en objectief worden vastgelegd en dat de partij die adviseert over plaatsing en verpachting zelf geen attracties exploiteert. De inrichting van de uitvoering, waaronder de opdracht aan de kermisorganisator voor 2027 en verder, wordt binnen deze kaders door het college geregeld.

1.4 Mogelijke uitbreiding raakt omwonenden

De visie legt geen uitbreidingsrichting vast. Uitbreiding komt pas aan de orde na afbakening van het kermisterrein en alleen als deze de samenhang en kwaliteit aantoonbaar versterkt. Daarbij worden de belangen van omwonenden, bereikbaarheid, veiligheid en de eisen van hulpdiensten expliciet afgewogen. Een uitbreiding die aanvullende ruimtelijke of financiële kaders vraagt, wordt afzonderlijk aan de raad voorgelegd.

2.1 Het succes van de stichting hangt af van bestuurders en partners

De stichting is afhankelijk van geschikte bestuurders en van sponsor- en partnerbijdragen. Het aanvullende programma wordt jaarlijks afgestemd op de beschikbare dekking; lagere bijdragen leiden niet automatisch tot een aanvullende verplichting voor de gemeente. Is de stichting niet tijdig operationeel, dan belegt het college de taken tijdelijk elders.

6. Financiën:

Vaststelling van de visie heeft geen directe financiële gevolgen en vraagt geen aanvullende middelen. De maatregelen voor 2027 worden uitgevoerd binnen het bestaande budget voor de kermis.

De visie onderscheidt voor de periode vanaf 2028 twee onderdelen van een mogelijke gemeentelijke bijdrage: een jaarlijkse bijdrage voor naam, huisstijl, aankleding en gezamenlijke communicatie, en gerichte instrumenten zoals de bekostiging van de stroomvoorziening of het afkopen van een grote blikvanger. De hoogte daarvan is nog niet bekend. Het college brengt de kosten en opbrengsten van de kermis eerst in kaart. Wanneer voor de uitvoering aanvullende middelen nodig zijn, legt het college een voorstel aan de raad voor, zodat de raad dit kan afwegen in samenhang met de overige begroting.

7. Participatie:

Welke trede op de participatieladder is gekozen?
Raadplegen

Welke participatiemethode(n) is gekozen?
Enquêtes en gesprekken

Welke doelgroepen en stakeholders zijn betrokken?

- Inwonersenquête met 813 respondenten via participatieplatform “Ons Valkenswaard”
- Enquête onder belanghebbenden.
- Gesprekken met onder meer horeca- en centrumondernemers, de kermisorganisator, kermisexploitanten en de brancheorganisatie, Visit Valkenswaard, de Hofnar en interne afdelingen
- Beeldvormende raadssessie op 27 augustus 2026.

8. Communicatie

Na het raadsbesluit worden de inwoners en betrokken partijen geïnformeerd over de vastgestelde visie, onder meer via de gemeentelijke website en actieve communicatie zoals een persbericht. Via het participatieplatform Ons Valkenswaard geven we ook de deelnemers aan de enquête terugkoppeling. Horeca, de kermisorganisator, exploitanten en andere partners worden rechtstreeks geïnformeerd over de vervolgstappen.

9.Vervolg

Voor 2027 ligt de nadruk op:

- een plan voor branding, marketing en samenwerking met de horeca;
- meerjarige afspraken met de horeca, vastgelegd vóór de editie van 2027;
- de afbakening van het kermisterrein;

- de oprichting van de stichting en het vastleggen van opdracht, financiering en verantwoording;
- inzicht in de kosten en opbrengsten van de kermis, als basis voor het structurele financiële kader;
- een nulmeting tijdens de editie van 2027.

De raad wordt jaarlijks geïnformeerd over de voortgang en de resultaten. Eind 2032 legt het college een integrale evaluatie voor, met een voorstel over de voortzetting van de stichting, de opdracht aan de kermisorganisator en een eventuele verdere verbreding van het evenement.

Bijlage(n)

1. Visie op de Valkenswaardse Zomerkermis 2027 tot en met 2032, versie 1.3 (Respons, september 2026)